

Shrnutí

Hlavním účelem této práce je poskytnutí obecného náhledu na problematiku náhrady majetkové a nemajetkové újmy podle nového občanského zákoníku a to i pro širou veřejnost. Popisují tak základní principy, na kterých náhrada majetkové a nemajetkové újmy spočívá, a trendy, kterými se bude česká úprava v budoucnu ubírat. Toho dociluji zpravidla tím, že uvádím mnoho příkladů z praxe. Samozřejmě základním východiskem je srovnání úpravy dvou posledních občansko-právních kodexů a to tím způsobem, že se soustředím na odlišnosti nové úpravy.

Zatímco systém náhrady škody zůstává ve svých základních parametrech stejný, úprava nemajetkové újmy doznala značných změn. Dosud byla oblast nemajetkové újmy, v mezích kontinentálního právního systému, z poměrně velké části upravena soudními rozhodnutími. V posledních letech jsme mohli sledovat znatelný nárůst sporů v záležitostech ochrany osobnosti včetně zvýšení náhrady za ni. Od té doby, co nový občanský zákoník vešel na začátku roku 2014 v účinnost, je jisté, že tento trend bude i nadále pokračovat.

První kapitola této práce popisuje základní instituty náhrady majetkové i nemajetkové újmy z obecného hlediska. Specifické instituty a problémy spojené s náhradou majetkové škody jsou hlavním tématem druhé kapitoly. Ta následující se logicky věnuje újmě nemajetkové, se zaměřením na rozdílnosti nové úpravy od svého předchůdce. Čtvrtá kapitola je věnována okolnostem vylučujícím protiprávnost a otázkám omezení odpovědnosti za způsobenou újmu. Jak je v kontinentálním systému práva obvyklé, existuje vedle obecné úpravy mnoho výjimek, které upravují jisté zvláštní, neobvyklé situace, ve kterých obecná úprava nevystihuje úmysl zákonodárce. Tato nejrozsáhlejší část mé práce je celkem rozdělena do 26 podkapitol. V poslední kapitole popisují základní rozdíly mezi úpravou občanského zákoníku a dalších právních předpisů, které obsahují zvláštní úpravu náhrady škody, jako je zákoník práce, nebo zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Jsem si dobře vědom, o jak náročného úkol jsem se ve své práci pokusil, nicméně doufám, že jejím čtenářům poskytne hledané informace a osvětlí většinu nejasností.